

FAIR LABOR
ASSOCIATION®

Improving Workers' Lives Worldwide

ISSUE BRIEF

JUNE 2020

TỰ DO HIỆP HỘI TRONG LUẬT LAO ĐỘNG VIỆT NAM SỬA ĐỔI 2019

VẤN ĐỀ

Công ty phải làm gì để đảm bảo quyền tự do hiệp hội của người lao động trong quá trình thực thi Luật Lao động mới?

BỐI CẢNH

Tháng 6 2019 đánh dấu bước tiến lịch sử về Quyền tự do hiệp hội tại Việt Nam khi Quốc hội phê chuẩn [Công ước 98 của ILO](#) (Tổ chức Lao động thế giới), công ước trao quyền cho người lao động được tổ chức và tham gia thương lượng tập thể. Tiếp theo đó, chính phủ thông qua [Luật lao động mới](#) vào tháng 11. Việt Nam giờ đây đang bước trên chặng đường xoá bỏ thế độc quyền của nhà nước và người sử dụng lao động trong thể chế công đoàn tại cấp độ doanh nghiệp, bằng cách cho phép người lao động thành lập tổ chức công đoàn do chính họ lựa chọn.

Những thay đổi trong Luật Lao động mới bao gồm những quy định thực thi Công ước 98, làm rõ hơn và lấp đầy chỗ trống hay những bất cập trong bộ luật 2012. Chính phủ sẽ ban hành một loạt các văn bản hướng dẫn bao gồm các nghị định và thông tư trước cuối năm 2020. Luật Lao động mới sẽ có hiệu lực vào đầu Tháng 1 năm 2021 và người sử dụng lao động tại Việt Nam cần lưu ý các thay đổi này để chuẩn bị cho việc chấp hành quy định mới. Đáng ghi nhận là, Luật Lao động mới cho phép người lao động thành lập Tổ chức Đại diện Người lao động, tổ chức này do người lao động quyết định và không phải tham gia Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam.

TIÊU CHUẨN FLA: TỰ DO HIỆP HỘI VÀ THỎA ƯỚC LAO ĐỘNG TẬP THỂ

Nội dung tiêu chuẩn

FLA: Người sử dụng lao động phải công nhận và tôn trọng quyền của người lao động được tự do hiệp hội và tham gia thoả ước lao động tập thể.

Các quy định mới về Tổ chức Đại diện Người lao động

Trong bộ luật 2012, công đoàn tại doanh nghiệp sau khi thành lập phải được phê duyệt và sát nhập với [Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam \(VGCL\)](#). Bộ Luật Lao động 2019 cho phép Tổ chức đại diện người lao động độc lập với VGCL, tăng cường hiệu quả và chức năng cho tổ chức đại diện này, bảo vệ quyền và lợi của họ theo đúng yêu cầu của các công ước ILO cũng như các cam kết quốc tế khác. Thêm vào đó, Bộ Luật mới hỗ trợ cho quá trình Luật Việt Nam tiệm cận với tiêu chuẩn của ILO. Bộ Luật Lao động 2019 cũng quy định việc đăng kí với Cơ quan địa phương của Tổ chức đại diện người lao động, và sẽ ban hành các hướng dẫn chi tiết cho việc thực thi quá trình này trong các văn bản luật sắp tới.

Phê chuẩn và thực thi Công ước 98 là bước tiến đáng kể và kì vọng sẽ đem lại thay đổi lớn tại cấp độ doanh nghiệp tuy nhiên, Việt Nam chưa phê chuẩn Công ước 87, cho phép người lao động

thành lập công đoàn mà không cần phải xin phép.¹ Phê chuẩn và thực thi công ước 98 sẽ hợp thức hoá các Tổ chức Đại diện Người Lao động độc lập và do đó tạo điều kiện cho các tổ chức này hoạt động mà không bị ảnh hưởng bởi chính phủ. Việt Nam đã thông báo sẽ phê duyệt Công ước 87 trong năm 2023.

CÁC KHUYẾN NGHỊ

1. Theo dõi chặt chẽ tình hình cập nhật và phát hành các văn bản pháp luật mới tại <https://english.luatvietnam.vn/> hoặc www.molisa.gov.vn.
2. Xem xét và cập nhật Các chi sách và quy trình Giám sát nhằm đảm bảo rằng việc tuân thủ quy định luật mới của nhà cung cấp và nhà máy được theo dõi và đánh giá đúng mức.
3. Khảo sát ý kiến của nhà cung cấp tại Việt Nam về việc hiện trạng thực thi thoả ước lao động tập thể và lưu ý bất kì thay đổi mới nào về Tổ chức Đại diện Người Lao động tại nhà máy, bắt đầu tiến hành đánh giá các vấn đề không tuân thủ Luật lao động cũng như các luật mới khác.
4. Đảm bảo rằng nhà cung cấp có chính sách về tự do hiệp hội, thoả ước lao động tập thể, quan hệ lao động và quy trình tiến hành thương lượng tập thể.
5. Đảm bảo rằng các quy trình chính sách này được thông báo đến người lao động, quản lý, ban lãnh đạo và cả nhân viên mới.
6. Đảm bảo rằng đánh giá viên nội bộ và đánh giá bên thứ ba tại Việt Nam được thông báo và đào tạo về quy định mới của Luật cũng như yêu cầu của FLA về tự do hiệp hội, thoả ước lao động tập thể và quan hệ lao động.
7. Hợp tác với các tổ chức dân sự sở tại cũng như các đơn vị cung cấp khác để chia sẻ các thực hành tốt hoặc tìm kiếm cơ hội đào tạo về các yêu cầu Luật định mới cũng như hướng dẫn thực thi Luật định.

¹ Công ước 87 và Công ước 98 là hai trong [Tám công ước cơ bản của ILO](#). Mỗi công ước chỉ ra các khía cạnh khác nhau của Tự do hiệp hội: [Công ước 87](#) quy định điều lệ cho các quyền thành lập và quản lý công đoàn, đặc biệt là việc "gia nhập tổ chức công đoàn và không cần có sự cho phép của chính quyền"; [Công ước 98](#) quy định điều lệ quyền của thành viên công đoàn hoạt động một cách độc lập và không bị chi phối bởi người sử dụng lao động, và công nhận quyền thương lượng tập thể.

Về Fair Labor Association

FLA là một tổ chức đa phương nhằm kết hợp nỗ lực từ các công ty kinh doanh, trường đại học hay các tổ chức dân sự nhằm cải thiện môi trường làm việc của người lao động trên toàn cầu.

FLA phát hành Bản Tóm tắt theo dòng các vấn đề thời sự đang xảy ra trong chuỗi cung ứng toàn cầu. Chúng tôi xây dựng Bản tóm tắt Vấn đề từ cái nhìn đa chiều cho chủ điểm cần xem xét và luôn luôn, FLA mong đợi các công ty thành viên tuân thủ tất cả các yêu cầu luật định tại địa phương cũng như các điều khoản của Bộ quy tắc Ứng xử tại nơi làm việc.